

Ștefan Popa

SFÂNTA CUVIOASĂ ELISABETA

Mărturii și trăiri ale credinței ortodoxe

Napoca Star
2025

plină de bunătate, dragostea nu știe de pizmă; nu se laudă; nu se trufește. Dragostea nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se aprinde de mânie, nu pune la socoteală răul. Nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr. Toate le suferă, toate le crede, toate le făgăduiește, toate le rabdă. Dragostea nu pierde niciodată. Ci acum rămân acestea trei: credința, nădejdea, dragostea. Dar mai mare între ele este dragostea”.

Iubirea hristică este experiența cea mai deplină pe care o poate avea un om. Dar ea se află la capătul căii presărate cu suferințe și cu încercări, la fel cum Învierea se ivește abia după suferința crucii. Am văzut însă că pentru Sfinții Părinți nicio suferință nu e prea mare pentru dobândirea negrăitei iubiri a lui Dumnezeu. Condiția este una singură: Calea, Adevărul și Viața să fie Iisus Hristos, Dumnezeu devenit om pentru ca oamenii să obțină viața veșnică.

Așadar, există un singur salvator, Iisus Hristos, care nu este creștin așa cum trăim noi, nu este islamist, nu este budist... Acesta este El. Oamenii pot păcătui, El este fără de păcat; oamenii pot umbla în întuneric, El este lumina; oamenii pot minți, El este adevărul; oamenii se pot schimba, El rămâne veșnic același, El este creatorul tuturor, celor văzute și celor nevăzute. El este Iisus Hristos.

Doamne Iisuse Hristoase ajută-mă să mă eliberez de păcate, de întuneric și de tot ce este fals, să-mi găsesc eu-l meu autentic și să devin ucenicul Tău. Amin.

Har, pace și mântuire!

Doamne, ajută!

CUPRINS

PUSTNICA – O INVITAȚIE LA MOARTE ȘI RENAȘTERE DUHOVNICEASCĂ (Cel mai păcătos dintre călugări, TEODOR).....	5
ELI-SHEBA – DUMNEZEU ESTE PERFECȚIUNE, EL ESTE JUDECATĂ (Pr. prof. univ. dr. Ioan CHIRILĂ).....	7
CUM PUTEM RECUNOAȘTE UN SFÂNT? (Ștefan POPA).....	12
SFÂNTUL – UN OM AL DRAGOSTEI, AL CREDINȚEI ȘI AL FAPTELOR BUNE (Fratele ȘTEFAN).....	16
PUSTNICA GIUMALĂULUI (Ștefan POPA).....	21
ÎNTÂLNIREA CU O PUSTNICĂ (Un anonim).....	23
VISUL FETIȚEI RODICA A FOST SĂ DEVINĂ SFÂNTĂ (Sora Eudochia SERAFESCU).....	25
CE FOLOS, CE FOLOS, O VIAȚĂ FĂRĂ DE HRISTOS! (Ștefan POPA).....	27
MAICA ELISABETA FĂCEA MINUNI (Sora Floarea REBREAN).....	30
„MOARTĂ SAU VIE, NU SE ȘTIE!” (Fratele ȘTEFAN).....	34
MONAHISMUL FEMININ – PUSTNICA TEODORA (Ștefan POPA).....	37
MĂRTURIA DIN PUSTNICIE (Ștefan POPA).....	40
MĂRTURIA UNUI TEOLOG (Prof. univ. dr. Nicolae TURCAN).....	42
MĂRTURIA UNUI CĂLUGĂR (Un călugăr anonim).....	43
SCHIMONAHIA ELISABETA – MODEL DE SMERENIE ȘI RUGĂCIUNE (Monahul TEODOR).....	56
MĂRTURISIRI DIN IAD (Fratele ALEXANDRU).....	61
CARTEA CA O ICOANĂ (Sora DOINA).....	65
ÎNTÂLNIREA ÎN DUH (Sora MARIA).....	66
PRESCURĂ ȘI CAFEA (Fratele ȘTEFAN).....	67

NU FACEȚI NIMIC FĂRĂ HRISTOS! (Ștefan POPA)	70
EU SUNT MIREASA LUI HRISTOS.....	73
MAICA FĂRĂ NUME (Fratele IOAN)	80
RUGĂCIUNE, LACRIMI ȘI PUSTNICIE (Fratele IOAN)....	84
ASCULTAREA E RUPTĂ ÎN RAI (Fratele IOAN)	88
RANIȚA DE SOLDAT (Fratele IOAN).....	90
DE DRAGUL MAICII ELISABETA	
(Sora Viorica CIUCLĂ).....	94
POCĂIEȘTE-TE CĂ VINE MOARTEA!	
(Starețul VARLAAM).....	98
SCHIMONAHIA ELISABETA ERA O SFÂNTĂ ÎN VIAȚĂ	
(Fratele Sergiu RĂDĂCINĂ)	102
CINE A FOST PUSTNICA ELISABETA? (Ștefan POPA)....	111
CHEMAREA LA CĂLUGĂRIE (Florica LAZĂR)	115
ȘTEFAN, IUBITUL MEU FRATE ÎNTRU HRISTOS	
(Păcătoasa TEODORA)	119
MAICA ACEASTA DUCE O VIAȚĂ DE SFÂNTĂ! ...	122
SCHIMONAHIA ELISABETA – DE LA PUSTNICIE LA	
VEȘNICIE	126
Orodoxa mea credință.....	130
MAICA ELISABETA A FĂCUT MINUNE CU MINE	
(Stavrofora Marina ANDREICA).....	132
CARE SUNT TREPTILE CĂLUGĂRIEI? (Ștefan POPA) ..	139
CENTURA CARE FACE MINUNI (Ștefan POPA).....	145
CINE POATE SĂ FIE UCENICUL LUI HRISTOS?	
(În loc de postfață)	149

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

POPA, ȘTEFAN

**Sfânta Cuvioasă Elisabeta : mărturii și trăiri ale credinței
ortodoxe / Ștefan Popa. - Cluj-Napoca : Napoca Star, 2025
ISBN 978-630-354-088-7**

2

© Autorul, 2025

PUSTNICA – O INVITAȚIE LA MOARTE ȘI RENĂȘTERE DUHOVNICEASCĂ

Istoria extraordinară a unei maturități duhovnicești: Ștefan Popa, ce este aviator, teolog, jurnalist, scriitor, a trecut printr-o experiență duhovnicească unică, care i-a schimbat viața. Într-o noapte, la miezul nopții, o femeie îmbrăcată în negru a bătut la ușă: „sunt maica Teodora, din mila lui Dumnezeu, m-a trimis la dumneavoastră Părintele pustnic Zosima, care m-a rugat să vă spun că dumneavoastră aveți o misiune specială – aceea de a construi un Schit pentru maici și călugări pustnici pe vârful Giumalău”.

Din clipa aceea, întreaga realitate s-a schimbat și el a fost azvârlit într-o altă dimensiune duhovnicească, cu mult superioară, unde toate lucrurile erau privite cu ochii energiei divine, iar explicațiile acestei lumi nu-și aflau locul.

„Pustnica” este o invitație la moarte și renaștere lăuntrică, la schimbare radicală, nu numai a ideilor, a concepțiilor și a principiilor de viață. Nu, ci a modului de viață. Ea ne cheamă la renunțare, la smerenie, la rugăciune, la realitatea conștiinței spirituale, la limita maximă a conștiinței spirituale și la o altă viață în Hristos – viața veșnică.

Cartea este o explorare a spațiului isihasmului românesc, a unui amplu dar simplu proces de schimbare a mentalului omenesc, de curățire a sufletului, de pocăință și de iluminare.

Teologul Ștefan Popa cercetează impactul schimbării ființei umane în fața evidenței divine, modalitatea de abordare a vieții duhovnicești, dar și trăirea credinței creștine ortodoxe autentice. Avem de-a face cu o simfonie a cerului și a pământului, a binelui, a frumuseții și a adevărului, adică acea lumină lină de seară, care ne arată calea către Hristos, calea către mântuire.

Mulțumesc lui Dumnezeu pentru binecuvântarea de a o cunoaște personal pe maica Teodora, de ale cărei sfaturi duhovnicești s-a folosit mult sufletul meu aflat pe calea mântuirii. Amin. Doamne, ajută!

Cel mai păcătos dintre călugări, **TEODOR**,
Vârful Giumalău

ELI-SHEBA – DUMNEZEU ESTE PERFECȚIUNE, EL ESTE JUDECATĂ

Am pășit, cu ani în urmă, pe Rarău. Eram copil, în școala generală de la Chiuiesti. Alături de alți copii, fiind în tabără la Câmpulung, am fost duși să adunăm plante medicinale de pe munte. Îmi amintesc și acum cât de mult am fost încântat de Pietrele Doamnei; le-am privit atunci cu gând de escaladă, nu știam legenda Dochiei și Dachiei, dar eram vrăjit de înălțimi. Acum, auzind de Giumalău și de Hozeva, îmi dau seama ce înseamnă duhovnicește escalada: să cobori în cele mai de jos ca apoi să urci în cele mai de sus, dar oare unde? La picioarele tale, Stăpână și Doamnă, sau, precum găsim în lirica lui Coșbuc, la sânul maicii noastre care ne povestește despre Iisus. Această alăturare este determinată de faptul că o făptură plâpândă din Moldova-Sulița s-a gândit să străpungă cerul și, pentru a-l străpunge, nu putea găsi decât o soluție: pasărea. Este o pasăre ce străpunge cerul ca o suliță, ciocârlia cea care cântă cu minunatu-i tril pe Cel desăvârșit, perfecțiunea și jurământul, dar peste toate odihna sufletului meu, ori augustinian – ieșirea din împrăștiere, găsirea Lui, e liniștea sufletului meu.

Ea, pasărea, s-a dăruit ca dar, ca Teodora, lui Dumnezeu și l-a lăsat să-i pătrundă în minte, în inimă, în suflet, în grai, în cuget și în cântare, dar mai mult îi stăruie în dor și de pe culmile de dor, cu ruga Doamnei îi zice: „să te văd, dă-mi Doamne!” De data aceasta, gândul meu e la Prohodul Domnului în care Fecioara cânta: „înviază Fiule, precum ai spus!” Cei care caută desăvârșirea știu să pășească prin poarta morții în Înviere și pe acel tărâm fiind ajunși, învăluți de duh, se lasă în odihnire eternă încă de aici, iar cei ai lumii nu o pricep! Ei, cei care au pășit întru ascultare, chiar dacă ceva de moarte se abate asupra lor, ei biruie pentru că au pășit în Domnul și bucuria lor e să fie cu El. Iar El îi mai lasă pentru noi, așa cum ne spune Sf. Ap. Pavel, că „doresc să mă despart de trup și să fiu împreună cu Hristos, și aceasta e cu mult mai bine, dar este mai de folos pentru voi să zăbovesc în trup” (Filipeni 1, 23-24), iar apoi, când înțelepții grăiesc: „zboară fiică!” ea se înalță spre cer ca să fie cucerită de norul luminos și de stâlpul de foc spre a-I cânta Lui zicând: „gata este inima mea, gata este” (Psalmi 56, 10). Și încinsă cu centura poetului mărturisitor, Ioan Iacob, se duce la cea despre care el zice: „De n-ar avea în ceruri lumea rudenie de pe pământ”, se duce la rudenie și se roagă pentru fiii rugilor sale.

Viața pustnicei este o icoană, o lecție vie ce se adresează nouă, tuturor, arătându-ne că se poate realiza lepădarea de lume și lipirea de Dumnezeu. Cred, însă, că în unele locuri vorbește mai mult Ștefan decât Teodora/Elisabeta deoarece tușa scolastică e foarte evidentă și osârduitorilor ea le este străină. Se observă bine acest fapt din microinterviul acordat, în care putem vedea imaginea perfectă a ascultării. Iată de ce „lepădarea de lume se propune ca o depărtare, ca o luare de distanță față de ceea ce definește lumea, adică față de patimi în întregimea lor și de gândurile care premerg împlinirii acestor patimi” . Pe de o parte așa este, dar în gândul unui schimonah lumea nu mai este reflectată decât în bunătatea ei, lepădarea de lume e lepădare de iluzoriu, de închipuiri, și așezarea în firescul dintâi, de aceea viața lui e rugă pentru toți și pentru toate. Pe de altă parte, sunt pasaje care arată faptul că cel care a ieșit din voia lumii locuiește în voirea filocalică a lui Dumnezeu, atunci când maica spune că avem nevoie de stăpânirea gândului deoarece el premerge făptuirea sau alunecarea. De aceea, ne îndeamnă să ne curățăm cugetul de toate lucrurile lumești, spunându-ne în stih de acatist că a lăsat lumea spre a-L cucerii pe Hristos. Deși, de câte ori izbutesc să pășesc spre El mă cuceresc pe mine ca să fiu aflat/cucerit de Hristos.

Căutarea unirii cu Cerul face ca omul să intre pe calea redefinirii interacțiunilor sale cu Scriptura, cu Tradiția, cu Rugăciunea, cu Mărturia creștină, cu aproapele, cu lumea. Cel care voiește într-adevăr să fie cucerit de cer face cele patru încredințări: încredințarea cu toată ființa lui Dumnezeu; încredințarea lumii din ceea ce săvârșește că el iubește pe Dumnezeu, că e lipit de Dumnezeu; încredințarea adusă înaintea lui Dumnezeu ca mărturisire a supunerii ascultătoare; și apoi trăirea cu conștiința că nu trebuie să vatăm pe nimeni prin trăirile tale, ci pe toți, împreună, să-i aduci la Dumnezeu. Când am citit pasajele practice, dar și cele teoretice m-am întrebat: de unde știe aceasta? Și răspunsul a venit ușor: de la Sf. Ioan Iacob, de la Sf. Pahomie și de la ceilalți părinți și măști care povățuiau prin trăirea lor, din Scripturi, din arătări și răpiri, din șoapta Duhului, cea care face minunată viața pustnicilor și-i conduce la sfințenie, la acea stare de conformare a noastră cu Dumnezeu într-adevăr.

Mă încântă mărturia lui Ștefan Popa despre râvna suliței noastre către Dumnezeu! Găsesc în ea mărturie și dor, teologhisire și smerenie, imnologie și stângăcie de stih, căci doar El, Eli-sheba este! Laudă fericitei lui Dumnezeu Elisabeta, laudă celei care a lăsat frații spre mărturia iubirii celui de nepătruns

și totuși atât de pătrunzător! Lauda Ciocârliei Moldovei, a României și, mai presus, a Ortodoxiei! Lasă-ne, Doamne, să-ți întoarcem darul Tău, să ne întoarcem pururi chipul spre a străluci cu El într-adevăr, spre fericire veșnică!

Laudă mărturisitorului și fiului dorului!

Pr. prof. univ. dr. Ioan CHIRILĂ

Cluj-Napoca

CUM PUTEM RECUNOAȘTE UN SFÂNT?

Am întrebat deunăzi pe fratele Alexandru de la Medgidia, cum putem recunoaște un sfânt. Iar răspunsul lui a fost smerenia. Eu, personal, am întâlnit multe persoane care au ajuns la desăvârșirea duhovnicească, care ajunseseră la sfințenie și poate aceste persoane nu știau. Una dintre aceste persoane a fost schimonahia Elisabeta pe care Biserica a canonizat-o de curând, cu titulatura Sfânta Cuvioasă Elisabeta, cu prăznuire la 5 iunie. Sfinții sunt printre noi și este bine că mai sunt astfel de creștini, care trăiesc viața în Hristos și cu Hristos. Am învățat multe de la astfel de persoane, câte ceva de la fiecare, dar am constatat că, într-adevăr, caracteristica lor principală este smerenia. Sinceritatea lor, simplitatea lor, modestia și generozitatea mi-a lăsat o impresie profundă și esențială pentru o credință autentică.

Sfinții Părinți ne învață că nu este de ajuns să avem multe virtuți, rugăciune adâncă ori o râvnă duhovnicească aprinsă. Acestea trebuie să fie însoțite de sinceritate, simplitate și smerenie. Astăzi, este destul de greu să găsești astfel de persoane. De aceea, Îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru cei pe care mi i-a scos în cale. Nu se considerau niciodată speciali, ci,

dimpotrivă, a fi cei din urmă, se osândeau pe sine. Cei care vor să asculte, să asculte, cei care vor să creadă, să creadă. Luați aminte la rugăciunea numită crez, cât este de scurtă și simplă și totuși, conține întreaga structură și mărturisire ale credinței noastre. Cine are ochi să vadă.

Sfinții sunt asemenea creștinilor autentici. Primii creștini autentici au format prima comunitate creștină. Dar, ce înseamnă creștin autentic? A fi creștin autentic înseamnă să fi omul firesc din tine, sincer, simplu, modest, smerit, blând, care nu caută ale sale, ci tot timpul ale celui alt. Creștinul autentic se prezintă așa cum este, cu lipsuri și cu plusuri, fără a impresiona pe ceilalți, fără ipocrizie, fără laude, și, lucrul cel mai important fără mască, pentru că, din păcate, majoritatea oamenilor din ziua de azi poartă diferite măști, în funcție de persoane și împrejurări.

Dumnezeu ne spune în Sfânta Scriptură despre faptul că există o bucurie mai presus de toate bucuriile, mai presus de orice fericire și aceasta este „bucuria în duh” sau „bucuria duhovnicească”. „Căci Împărăția lui Dumnezeu nu este mâncare și băutură, ci neprihănire, pace și bucurie în Duhul Sfânt” (Romani 14, 17). Pentru creștinii ortodocși, acest fenomen este cunoscut din taina mărturisirii. Când primești iertarea și binecuvântarea preotului în cadrul